

Заняття «Чому варто бути толерантним?»

Казка «Про землю Четвертьландію»

Мета:

- Формування навичок співпраці
- Конфронтація висловлюваних поглядів з емоціями, які виникають з конкретних складних ситуацій при реалізації казки
- Формування засад толерантності шляхом визначення межі власної терпимості та поваги до прав і свобод інших людей
- Надання можливості досвіду описаної у казці ситуації

Методи:

- Інсценізація
- Робота в групі

Ключові поняття:

- Толерантність (терпимість)

Допоміжні матеріали:

- Легка тканина чотирьох кольорів (жовтий, червоний, блакитний, зелений)
- Написи: жовтий, червоний, блакитний, зелений
- Ножиці, кольорові фломастери, тасьма
- Матеріал №1 – текст казки «Про землю Четвертьландію»

Кількість годин: 3

Хід уроку:

1. Підготуйте приміщення, звільніть місце для виконання вправи та запросіть учасників до спільної гри.
2. Попросіть учасників, щоб вони розділились на чотири групи і роздайте їм всі необхідні матеріали для інсценізації казки «Про землю Четвертьландію» та допоміжний матеріал №1.
3. Кожна група повинна отримати: аркуші паперу, ручки, тканину (2 шт.) обраного кольору (жовтого, червоного, блакитного, зеленого), ножиці, клей, комплект конторських скріпок.
4. Вам потрібно буде читати чергові уривки казки «Про землю Четвертьландію» та пояснювати незрозумілі моменти.
5. Після презентації необхідно обговорити з учасниками їх участь у казці.

Зверніть особливу увагу на:

- Мету виконання вправи;
- Співпрацю;
- Емоції, які були викликані в кожній групі;
- Суб'єктивне сприйняття представленої реальності та індивідуальні відчуття кожного з учасників групи.

6. Підведіть підсумок події та пригадайте головну мету вправи – формування толерантного відношення шляхом участі у інсценізації казки «Про землю Четвертьландію».

Дефініція поняття толерантність:

«Толерантність – здатність індивідуума сприймати та визнавати право інших людей на думки, які відрізняються від власних, а також особливості поведінки та способу життя. Толерантність проявляється у ненав'язуванні меншості перспективи домінуючої групи та в повазі до різних форм самовизначення, преференцій та цінностей.

Толерантність – це зустріч і діалог, це взаємозбагачення, взаємонавчання, визнання різноманіття як багатства, це переконання, що в кожного є добрі та міцні сторони, це вміння помічати подібне та близьке». (Барбара Вайгл)

Інсценізація створена для того, щоб усвідомити дітям та молоді, що кожна людина унікальна, неповторна індивідуальність. З дитинства вчимося приймати інших людей. Різноманітне у суспільному й культурному сенсі середовище об'єднує взаємний обмін цінностями. Те, що ми будемо давати – любов, відповідальність, довіру, дружбу, толерантність, безпеку або несприймання, егоїзм, конформізм, зневагу – залежить від нас. Діти вчаться на прикладах середовища, в якому живуть.

На правильний психічний, фізичний та суспільний розвиток дитини впливає, в першу чергу, його найближче оточення: батьки, вчителі, однолітки. Атмосфера, в якій виховується дитина, норми та цінності, яких вона вчиться з наймолодшого віку, проявляються пізніше у дорослому житті. Потреба в любові, дружбі, розумінні, відчутті безпеки вчить боротьбі з усім, що загрожує тим відчуттям. Тому герой казки «Про землю Четвертьландію» - малий хлопець якого звать Горошок *«...Зробив те, що відразу повторили інші діти. Наплював на визначений крейдою кордон. Потім розтер слину ногою. Крейда зникла. Інші діти зробили те саме. Плювали та витирали крейду до тих пір, поки від кордонів не залишалось і сліду. Тоді діти почали сміятись, і дуже обережно обіймались: зелені – жовті, жовті – блакитні, блакитні – червоні, червоні – зелені і довго так обіймались. ...А коли вже всі діти носили кольори «Четвертьландії», то їх думки, мрії, відчуття та бажання стали кольоровими. Кожна дитина почала розуміти іншого...»*

Допоміжний матеріал № 1

Казка «Про землю Четвертьландію»

Частина I

Ця земля – кругла як налисник, а через те, що на ній розташовані чотири країни, називається «Четвертьландія».

В першій країні все зелене: будинки, вулиці, машини, телефони, дорослі та діти. В другій країні все червоне: дерева, ванни, цукерки, дорослі та діти. В третій країні все жовте: мітли, лікарні, квіти, будівничі ліси, дорослі та діти. В

четвертій країні все блакитне: ліхтарі на перехрестях, меблі, мости, зубні щітки, велосипеди, дорослі та діти. (Учасники виготовляють сценічні костюми – 10 хвилин).

В усій «Четвертьландії» діти народжуються кольоровими. Але дорослі дивляться на них своїми зеленими, червоними, жовтими або блакитними очами, голублять їх своїми зеленими, червоними, жовтими або блакитними долонями – поки вони не зробляться одного кольору. Частіше за все це відбувається дуже швидко.

Одного разу, у зеленій країні народився хлопчик, якого назвали Горошок. Коли йому виповнився рік, він ще був трошки кольоровим. Це почало викликати занепокоєння, але в кінці кінців, Горошок став зеленим, так, як треба. (Учасники придумують державні гімни та малюють герби – 15 хвилин).

У «Четвертьландії» діти не мусять ходити до школи. Найголовніше, щоб вони знали: в зеленій країні визнається тільки зелений колір, в червоній країні визнається тільки червоний колір, в жовтій країні визнається тільки жовтий колір, в блакитній країні визнається тільки блакитний колір.

І для того, в червоній країні і вдень, і вночі видніють транспаранти: «Зелений, жовтий та блакитний кольори – це обман» - на них можна прочитати, «тільки червоний колір є справжнім». Та лунає полунична пісня – гімн червоної країни.

В блакитній країні скрізь розвішані плакати з написом «Блакитний, блакитний, блакитний!» і кожного разу, коли діти вдивляються своїми блакитними очима в написи на плакатах, їх блакитні п'ятки сверблять і вони миттєво починають танцювати сливове танго.

В жовтій країні кричить мегафон: «Блакитний, червоний та зелений кольори – нічого не варті. Жовтий – найкращий!». Дітлахи знімають жовті шапочки з голів і танцюють лимонний блюз.

А в зеленій країні стоїть в парку робот, який вміє розмовляти: «Будьмо зелені. Якщо побачите червоний, блакитний, жовтий – не вірте».

Одного разу Горошок запхав до рота робота шматок зеленого сиру і протягом трьох днів робот говорив тільки «а-ба-бу-га-ла-ма-те». Дітям це дуже сподобалося. (Учасники придумують гру зі своїм кольором – 5 хв.)

«Жовтого дня» - так вітаються між собою діти в жовтій країні. Це тому, що жовтий колір – найкращий. Після цього йдуть кататись на роликах кольору дині та випускають з кліток жовтих канарейок. Часами сідають та мріють. Безперечно, їх мрії жовтого кольору, вони не знають інших кольорів. Мріють про лев'ячий клик, солом'яний капелюх, персикове желе, жовту поштову машину, світлячків. Коли через деякий час відкривають свої очі, відчувають легке незадоволення. Але не можуть пояснити чому.

В червоній країні відбуваються великі червоні забави: кидають помідорами у вечірнє сонце, а сонце ковтає ці помідори. Пізніше, коли на вулиці

смеркає і в будинках запалюють червоні вогні, діти сідають та мріють, замислено дивлячись в даль. А всі їх мрії, відомо, помальовані червоним. Іноді відчують, що їм чогось не вистачає, але ніколи про це не розмовляють.

В блакитній країні діти бавляться так: «Небо» - говорить одна дитина, а інша їй відповідає – «блакитне», дим – блакитний, папужка – блакитний, незабудка – блакитна. І так без кінця, доти, поки не змучаться. Пізніше беруться за руки та вигадують різні речі. Вигадують блакитне морозиво, блакитний сніг, блакитну музику, блакитних коней. Іноді в когось болить зуб. Біль тоді блакитний. Це очевидно!

В зеленій країні найбільшу втіху приносить дітям скакання через кактуси. Якщо хтось з дітей не підскочить на необхідну висоту, до заду впиваються гострі колючки. Є ще одна весела гра – в жабки. А рахувати травинки – нудно. Коли в це бавляться, починають позіхати. Тоді сідають на зелені паркани та починають вигадувати різноманітні зелені речі: м'ятний лікер, салат з огірків, п'ять метрів шлангу для підливання городу і ще багато чого іншого. Тільки Горошок забажав собі якось червону крапку. Таку малюсіньку-малюсіньку. На щастя поліція про це не довідалась.

В «Четвертьландії» живе король, який вирішив видати свою доньку заміж. Мешканці країн вирішили укласти весільне меню – безперечно, свого кольору (Учасники укладають весільне меню дотримуючись свого кольору – 10 хвилин).

Поліціанти з кожної з країн повинні щоденно о шостій рано відновлювати намальовані крейдою кордони. Вони розчісують своє червоне, блакитне, жовте, зелене волосся червоними, блакитними, жовтими, зеленими гребінцями та йдуть на роботу. Ввечері, як і всі дорослі, вони повертаються до дому і перед вечерею читають молитву: «Жовтий Отче Наш» - моляться в жовтій країні, «дякуємо Тобі за те, що ми жовті».

А в інших країнах моляться до блакитного, зеленого і червоного Бога. І кожен молиться тільки за себе.

Не можна сказати, що країни в «Четвертьландії» відрізані одна від одної. Можна дзвонити по телефону. Наприклад, з блакитної країни до зеленої або червоної. З жовтої країни можна подзвонити до блакитної. Але телефони не відповідають. Телефонні кабелі перерізані. Діти про це прекрасно знають і не намагаються дзвонити.

Частина II

Одного дня сталось щось неймовірне. Посередині зеленої країни вироста жовта троянда. Яка вона була прекрасна! Але дорослі, що проходили поруч, кривились так, ніби проходили біля помийної ями. Це не тривало довго. На місце прибуло 35 поліціантів і порубали троянду 35 шаблями. Цього дня у Горошка випала ложка до тарілки зі шпинатом. Шпинат забризкав усе навкруги. Але нічого не сталось, тому що кімната і так була зелена. Батьки Горошка також. Тільки тарілка тріснула. Більше нічого. У будь-якому разі, не було видно

і не було чути нічого особливого. Але чомусь всі діти в «Четвертьландії» почали відчувати неспокій. Від хвилини коли тріснула тарілка.

Раптом усі діти з червоної країни побігли до місця, де перетинаються кордони всіх країн. Діти з блакитної країни також туди побігли, і з зеленої, і з жовтої. Коли вже всі туди прибігли, почали приглядатись один до одного. Без слів. А Горошок зробив те, що відразу повторили інші діти. Наплював на визначений крейдою кордон. Потім розтер слину ногою. Крейда зникла. Інші діти зробили те саме. Плювали та витирали крейду до тих пір, поки від кордонів не залишилось і сліду. Тоді діти почали сміятись, і дуже обережно обіймались: зелені – жовті, жовті – блакитні, блакитні – червоні, червоні – зелені і довго так обіймались, до того часу аж кожна дитина не обняла всіх інших. Спочатку нічого не помітили. Почали бавитись забувши про те, що говорив робот в парку, мегафон, плакати і транспаранти. Повільно діти переставали бути одного кольору. На зелених з'являлись червоні, блакитні та жовті плямки. На блакитних – зелені, червоні та жовті. З жовтими та червоними відбувалось те саме. (Учасники перетворюють свої костюми на різнокольорові – 4 хв.).

А коли вже всі діти носили кольори «Четвертьландії», то їх думки, мрії, відчуття та бажання стали кольоровими. Кожна дитина почала розуміти іншого і стала володіти цілою «Четвертьландією». Ще ніколи не було так радісно – разом співають лимонний блюз, скачуть через кактуси, вигадують блакитний сніг, кидають помідори у вечірнє сонце. Дорослі роблять великі від здивування очі, але вони безсильні, бо вже немає дітей одного кольору. Деякі батьки також бажають бути різнокольоровими. Вони дуже стараються і навіть з'являються на них несміливі кольорові плямки, наприклад на батьках Горошка. Але по-справжньому кольорові тільки діти... (Всі учасники беруть участь у спільній грі. Можете запропонувати гру: «Гноми ловлять тролів, тролі ловлять ельфів, ельфи ловлять гномів»).